

Náhlé příhody hrudní traumatické

Jan Resler

Výstupy z učení

- Student se zorientuje v nejdůležitějších život ohrožujících hrudních příhodách
- Popíše iniciální postup u pacienta s poraněním hrudníku
- Bude znát postup první pomoci u otevřeného a tenzního pneumothoraxu
- Klinicky rozliší pneumothorax od fluidothoraxu a uvede alespoň jednu příčinu vzniku obou
- Popíše mechanismus vzniku emfyzému a alespoň jednu příčinu jeho vzniku v mediastinu a pohrudniční dutině

Výstupy z učení

Zapamatovat

Definovat náhlé příhody hrudní, popsat primární přístup k pacientovi s podezřením na hrudní trauma, vyjmenovat bezprostředně život ohrožující stavy a mechanismy, kterými jsou nebezpečné, určit vhodný postup iniciálního ošetření, uvést typické klinické obrazy jednotlivých NPH

Rozumět

Vysvětlit rozdíly mezi klinickými obrazy NPH, identifikovat triáž pozitivního pacienta, přiřadit jednotlivé náhlé příhody do skupin závažnosti, zdůvodnit klinický postup u jednoduché kazuistiky pacienta přivezeného na UP, uvést příklad, kdy lze vynechat paraklinická vyšetření z důvodu časové urgency

Náhlé příhody hrudní - traumatické

- Traumatické NPH jsou život ohrožující stavy vzniklé v souvislosti s poraněním jednoho či více hrudních orgánů
  - Často bývají součástí sdružených poranění přičemž léze více orgánů výrazným způsobem zvyšuje mortalitu pacientů
- Dělení:
  - Topografie – hrudní stěna, plíce, mediastinum
  - Mechanismus – Tupé (zavřené, nepenetrující), Otevřené (penetrující, perforující)
  - Závažnost – Bezprostřední ohrožení života pacienta, Potenciální ohrožení

Náhlé příhody hrudní - traumatické

Statistika

- Až třetina hospitalizovaných pro trauma má hrudní poranění
- Hrudní trauma je příčinou 25 % úmrtí, která jsou následkem úrazu
- U tupých poranění převažují dopravní nehody
- Většinu otevřených poranění mají na svědomí střelné či bodné zbraně
- Mortalita u hospitalizovaných:
  - izolované poranění hrudníku – 4-8 %
  - hrudník + 1 další orgán – 10-15 %
  - hrudník + 2 a více 35 %

Náhlé příhody hrudní - traumatické

Stavy bezprostředně ohrožující život

- Krvácení z velkých cév
- Srdeční tamponáda
- Obstrukce dýchacích cest
- Kontuze plic
- Tenzní nebo otevřený PNO s větším defektem hrudní stěny (přetlak či vlání mediastina)
- Nestabilní hrudní stěna

Náhlé příhody hrudní - traumatické

Potenciálně život ohrožující stavy

- Menší poranění velkých cév
- Poranění jícnu a tracheobronchiální poranění (pneumomediastinum)
- Kontuze myokardu
- Kontuze plic
- Blast syndrom

Náhlé příhody hrudní - traumatické

Mechanismy ohrožení života

- Selhání cirkulace:
  - Krvácení -> hypovolemie (poranění velkých cév, srce nebo plic)
  - Snížení preloadu (tenzní PNO, tamponáda, přesun mediastina)
  - Kardiální léze -> kontuze, poranění koronárních arterií

Náhlé příhody hrudní - traumatické

Mechanismy ohrožení života

– Selhání ventilace:

- Obstrukce dýchacích cest
- Mechanická hypoventilace (bolest, nestabilita hrudní stěny, brániční léze, plicní kontuze, edém plic)
- Snížení absorpční plochy pro kyslík či její neefektivita (atelektáza, ARDS, hypoperfuze plic)
- Stlačení plíce (fluidothorax, PNO, paréza bránice apod)

Náhlé příhody hrudní - traumatické

Hlavní příčiny úmrtí z časového hlediska:

– Časné:

- Obstrukce dýchacích cest
- Krvácení
- Tamponáda srdeční
- Pneumothorax (PNO) - otevřený nebo tenzní
- Nestabilní hrudní stěna

– Pozdní

- Respirační selhání
- Arytmie
- Seps

Náhlé příhody hrudní - traumatické

Přístup k pacientovi s traumatem hrudníku

- Triage - třídění (tzv. triage pozitivní pacient) k odhalení rizikových pacientů
- Kritéria: Věstník MZ ČR, částka 1/2021 z 8.1.2021:
  - „Třídění úrazových pacientů podle závažnosti zdravotního stavu (dále jen „Triáž“) je nástrojem k jejich systematickému směřování z místa zranění k cílovému poskytovateli, který je způsobilý odborně zajistit pokračování zdravotní péče pacientovi, odpovídající závažnosti postižení zdraví nebo přímému ohrožení života v daném regionu. Triáž rizika vychází z Triáže ohrožení životních funkcí, která identifikuje pacienty s rizikem ohrožení životních funkcí > 10 %“
- Triáž pozitivní pacient má být směřován k ošetření do traumacentra

Náhlé příhody hrudní - traumatické

Triáž pozitivní pacient

– Stačí pozitivní jedna položka v alespoň jedné skupině „F“ nebo „A“ nebo „M“. Skupina „P“ obsahuje pomocné faktory.

– F. Fyziologické ukazatele:

1. GCS < 13
2. TK syst. < 90 mmHg
3. DF < 10 nebo > 29
4. Přetrvávající úrazová paréza / plegie

– A. Anatomická poranění:

1. pronikající kraniocerebrální poranění,
2. nestabilní hrudní stěna,
3. pronikající hrudní poranění,
4. pronikající břišní poranění,
5. nestabilní pánevní kruh,
6. zlomeniny 2 a více dlouhých kostí (humerus, femur, tibia)

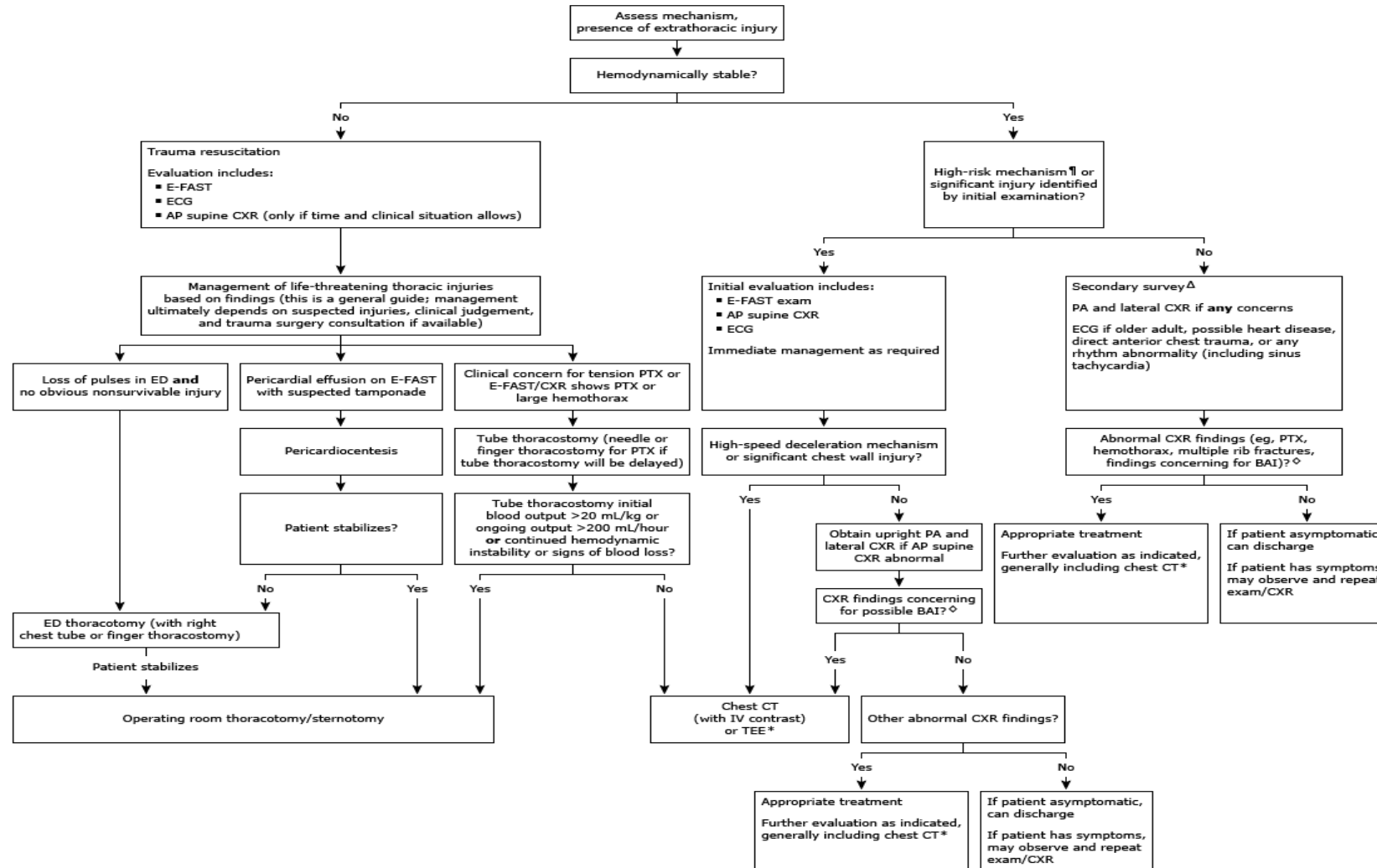
M. Mechanismus poranění:

1. pád z výše > 6 m,
2. přejetí vozidlem,
3. sražení vozidlem rychlostí > 35 km/h,
4. katapultáž z vozidla,
5. zaklínění ve vozidle,
6. smrt spolujezdce,
7. zavalení těžkými předměty.

P. Pomocná kritéria:

1. věk < 6 let,
2. věk > 60 let,
3. komorbidita kardiopulmonální,
4. vliv omamných a psychotropních látek.

Náhlé příhody hrudní - traumatické

Náhlé příhody hrudní - traumatické

Iniciální vyšetření – 4P

- Pohled: Viditelná poranění (penetrace, hematom, defigurace), dechové exkurze, náplň krčních žil, flailing chest
- Poslech: Rozsah dýchání a jeho kvalita (PNO, fluidothorax, obstrukce DC, vedlejší fenomény)
- Poklep: Ztemnění nad tekutinou, hypersonorní nad PNO
- Pohmat: Bolestivost (předožadní a laterální komprese), krepitace, emfyzém

Náhlé příhody hrudní - traumatické

Akutní UZ vyšetření:

- FAST UZ (standardizovaný protokol): vizualizuje 4 hlavní oblasti (přítomnost volné tekutiny) – Perikardiálně, perisplenicky, perihepaticky a v malé pánvi – standard u polytraumart
- eFAST: doplnění o hrudní UZ – Pleurální prostory, přítomnost PNO či fluidothoraxu
- Výtěžnost UZ v diagnostice hemothoraxu a hemoperikardu je až 96%

Náhlé příhody hrudní - traumatické

Úrazový pneumothorax

- Vzniká poškozením parenchymu plic, dýchacích cest, jícnu nebo hrudní stěny
- Vyrovnání negativního tlaku mezi pleurálními listy (běžně -3 až -9 mmHg) a kolaps plíce (vlastní elasticita parenchymu, později přetlak vzduchu)
- Nejčastější příčinou fraktura žebra
- Narůstání objemu vzduchu -> přetlak mediastina (tenzní PNO)
- Emfyzém je důsledkem vniku stlačeného vzduchu do podkoží hrudní stěny, následně krku a obličeje
- Závažnost PNO: zavřený < otevřený < ventilový (tenzní)

Náhlé příhody hrudní - traumatické

PNO - Klinický obraz

- Drobný zavřený PNO může být asymptomatický
- Dušnost (různá úroveň), tachykardie, anxieta, bolest v místě léze, asymetrické dechové exkurze, poslechově oslabené dýchání, hypersonorní poklep
- Krepitace při emfyzému (vyšetření kůže v okolí traumatu palpačně a pohledem)

Náhlé příhody hrudní - traumatické

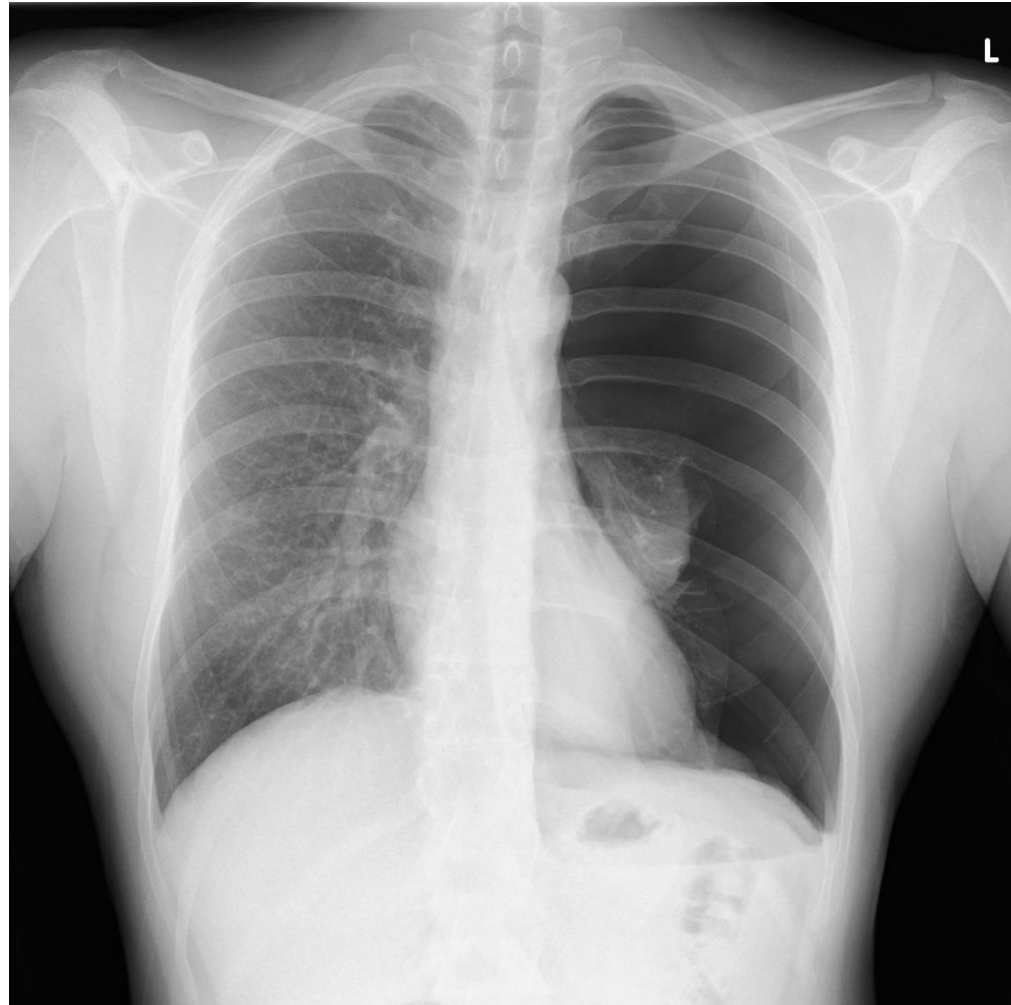
PNO - Paraklinické metody

- RTG: projasnění, viditelná viscerální pleurální hranice (primárně apikálně, poté kolem plíce kaudálním směrem)
- UZ: vymizení obrazu typických pro zdravou plíci (Z-line sliding, seashore sign v M módu), přítomnost barcode/stratosphere sign
- CT: hypodenzní okrsek, vhodné pro odhalení příčiny (zejm. u netraumatických PNO), rozlišení sdružené přítomnosti fluidothoraxu

Náhlé příhody hrudní - traumatické

PNO – Zavřený

- Jednorázové vniknutí vzduchu
- Základní terapií je hrudní drenáž
- Plášťový často stačí observovat

Náhlé příhody hrudní - traumatické

PNO – Otevřený

- Dovnitř a ven otevřený (komunikace s DC či jícnem nebo hrudní stěnou)
- Ohrožení:
  - Kolaps ipsilaterální plíce
  - Neefektivní ventilace kontralaterální
- Při nádechu se mediastinum přesouvá na zdravou stranu, při výdechu na postiženou
  - = Vlání mediastina (selhání ventilace)
  - Závažnost narůstá s velikostí defektu stěny
- První pomoc: převod na zavřený PNO, kompletně nebo jednocestným ventilem
- Terapie: drenáž a v případě vnitřně otevřených, větších zevních či neuzavírajících se defektů operační ošetření a převod na zavřený

Náhlé příhody hrudní - traumatické

PNO – Tenzní (ventilový)

- Nejzávažnější stav, vyžaduje urgentní ošetření
- Dovnitř pleurální dutiny vniká vzduch, který retinuje, objem narůstá s nádechem a tlak s výdechem
- Dochází k přesunu mediastina a akutnímu ohrožení života útlakem dutých žil a snížením žilního návratu (jde o selhání cirkulace)

Náhlé příhody hrudní - traumatické

PNO – Tenzní (ventilový), klinický obraz

- Diagnostika tenzního PNO je zejména klinická – zobrazovací metody vyžadují čas, který pacient nemusí mít!
- Obecné příznaky PNO
- Oběhová nestabilita při přetlaku mediastina (hypotenze, tachykardie, hyposaturace)
- Znamky městnání žilní krve (rozšíření krčních žil)
- Prudké horšení celkového stavu nemocného (př. vědomí)

Náhlé příhody hrudní - traumatické

PNO – Tenzní (ventilový), terapie

- První pomoc – pleurální punkce silnou (nebo několika) jehlou a převedení na otevřený. („bezpečný trojúhelník“ 4.-5. mezižebří ve střední axilární čáře nebo 2. mezižebří medioklavikulárně)
- Ve zdravotním zařízení okamžitá hrudní drenáž
- Ošetření primární příčiny (ruptura jícnu či trachey, dehiscence bronchiální sutury, lacerace plíce aj.)

Náhlé příhody hrudní - traumatické

Bloková fraktura a mnohočetné zlomeniny žeber (nestabilní hrudník)

- Fraktury jednoduché (1-2 žebra), sériové (3 a více v jedné linii), blokované (paralelní zlomeniny 2 a více linií s vylomením mezisegmentu)
- Vylomený segment je pod tlakem při inspiriu vtahován dovnitř a opačně, čímž působí proti mechanice dýchání a omezuje ji – „flailing chest“
- Rozdělení: přední (sternum a parasternální linie), laterální (medioklavikulární až skapulární čára) - nejčastější, zadní (skapulární až paravertebrální prostor)

Náhlé příhody hrudní - traumatické

Bloková fraktura a mnohočetné zlomeniny žeber (nestabilní hrudník) – klinický obraz

- Bolestivost při dýchání i palpaci (přímo i přeneseně)
- Paradoxní pohyb hrudní stěny
- Příznaky z omezení ventilace (cyanóza, tachykardie, hypotenze, dušnost)
- Vyšetření:
  - RTG odhalí frakturu žeber
  - CT pro přesný rozsah poškození (vhodná 3D rekonstrukce pro plán operační strategie)

Náhlé příhody hrudní - traumatické

Bloková fraktura a mnohočetné zlomeniny žeber (nestabilní hrudník) – Terapie

- Stabilizace životních funkcí (oxygenoterapie, analgetizace, nebulizace)
- Při závažném omezení ventilace - intubace a vnitřní pneumatická dlaha (ventilace pozitivním přetlakem)
- Operační stabilizace hrudní stěny

Náhlé příhody hrudní - traumatické

Hemothorax

- Nahromadění krve v pohrudniční dutině, v případě traumat často kombinováno s PNO
- Zdroje traumatického hemoperitonea (sestupně): interkostální arterie, mamární tepny, postižení svalů, velké cévy
- Podle rozsahu: malý (<500ml), střední (500-1500ml), velký/masivní (>1500ml)

Náhlé příhody hrudní - traumatické

Hemothorax - Klinický obraz

- dušnost, cyanóza, později bledost, tachypnoe, tachykardie, hypotenze, šokový stav, oslabené dýchání na postižené straně
- ztemnělý poklep, zvýšená náplň krčních žil (útlak dutých žil)/kolabované při hypovolemii

Case courtesy of Andrew Dixon, <https://radiopaedia.org/?lang=us>
From the case <https://radiopaedia.org/cases/31522?lang=us>

Náhlé příhody hrudní - traumatické

Hemothorax – paraklinické metody

- RTG: obraz odpovídající fluidothoraxu
- UZ: metoda volby (rychlost, senzitivita 92%, specificita až 100%)
  - homogenní echogenní efuze (akutní krvácení)
  - plankton sign, hematokrit sign (déletrvající krvácení)
  - odhad objemu (přibližně vzdálenost pleurálních listů v cm x 100ml)
  - Zakreslení místa punkce u čerstvého fluidothoraxu
- CT: rozliší charakter a rozsah fluidothoraxu (hemothorax: 35-70 HU)

Náhlé příhody hrudní - traumatické

Hemothorax – terapie

- Zajištění vitálních funkcí (volumoresuscitace, oxygenoterapie, UPV, transfúzní protokol)
- Drenáž, bezpečný trojúhelník (střední axilární čára, 4.-5. mezižebří, nutno zkontrolovat stav bránice na RTG), silný drén (k zamezení obturace koaguly)
- Operační revize s ošetřením zdroje
- Pooperačně hrazení krevních ztrát, korekce koagulopatie (erymasa, zmražená plazma, trombonáplav, fibrinogen, vitamin K, koag. Faktory, hemostyptika)
- Krvácení do 1000 ml se může podařit zastavit konzervativně (drenáž)

Náhlé příhody hrudní - traumatické

Hemothorax – terapie

- Indikace k torakotomické revizi:
- Iniciální krevní ztráta 1000-1500 ml
- Pokračující krvácení > 200 ml/hod
- Menší ztráty při oběhové nestabilitě nereagující na vasopresory a agresivní volumoterapii

Náhlé příhody hrudní - traumatické

Kontuze plic

- Vzniká tupým násilím na plicní parenchym
- Poškození mikrocirkulace vlivem léze drobných cév parenchymu a krvácení do alveolů a intersticia
- Omezení resorpční plochy pro O₂, omezení mechaniky dýchání (těžká plíce), hypoxická vazokonstrikce
- Přítomna u 25 % zemřelých následkem dopravní nehody, zhoršuje prognózu u polytraumat
- Definitivní patogeneze během 24-48 hod (CAVE: iniciální CT ihned po úrazu nemusí kontuzi odhalit
- Coup a countercoup ložisko (tlak stěny na plíci v místě působení síly a protilehlé oblasti)

Náhlé příhody hrudní - traumatické

Kontuze plic - diagnostika

- Anamnéza úrazu (polytraumatické protokoly, např. MIST)
- Respirační insuficience (dušnost, cyanóza, zapojení auxiliárních dýchacích svalů)
- RTG prokáže zastínění, nízká senzitivita (43 %) a zejm. specifická
- CT vysoce senzitivní (po 8 hodinách 60 %, postupně narůstá téměř ke 100%)
- Iniciální CT by proto mělo být opakováno za 12-24 hodin

Náhlé příhody hrudní - traumatické

Trauma / Time Critical Notification M.I.S.T.

Date _____ ETA _____ Hospital: _____

Demographics:	Patient Age _____	Gender: M / F _____	Time of injury _____
Mechanism:	MCA >60kph ☐	Rollover ☐	Ejected ☐ Death other occupant ☐
	Pedestrian ☐ Motorcyclist ☐	Cyclist ☐ Fall >3m ☐	Burns ☐ Explosion ☐
	Trapped ☐ Time entrapped _____	Other: ☐ _____	
Injury Pattern:	Penetrating ☐	Blunt ☐	
Region:	Head ☐ Neck ☐ Chest ☐ Abdo ☐	Pelvis ☐ Axilla ☐ Groin ☐ Limbs ☐	
Injury Description:	Ampulation ☐	Crush ☐	Spinal ☐
	Tension Pneumothorax ☐ Rigid Abdo ☐	Fractures of ≥ 2 Long bones ☐	Fractured Pelvis ☐
	Burns ☐ > 20% ☐	Estimated % _____	Facial burns ☐
Signs	<i>Initial Observations:</i>		
PR: _____	BP: _____	GCS: _____	EVM Pupil size and reactivity _____
RR: _____	T ^o : _____	SKIN: _____	SpO2 _____ SOB: Yes / No _____
Treatment:			
Cervical Collar ☐			
O.P./N.P. airway ☐	LMA ☐	E.T.T. ☐	RSI ☐ Ventilated ☐
Chest Decompression ☐	Side: Right, Left or Bilateral _____		
IV access ☐	IV Hartmanns Administration Y+S / NO _____		
	Volume given _____ ml		
Drugs given:			
Methoxylurane ☐	Maxolon ☐	Morphine ☐	Midazolam ☐ Fentanyl ☐
Suxamethonium ☐	Pancuronium ☐ (Timing of last dose) _____		Adrenaline ☐
Other Drugs:			
Critical episodes treatment and response:*			
Significant other information:			
Allergies: ☐ List _____			
Significant past history: _____			
Significant medications: eg Warfarin _____			

* e.g. grade of intubation, response to fluid/drugs

Náhlé příhody hrudní - traumatické

Kontuze plic - terapie

- Volumoresuscitace
- Forsírovaná diuréza (ohrožení ledvin vazospasmem a obstrukcí tubulů myoglobinem), empirická ATB terapie
- UPV (nad 30 % postiženého parenchymu vždy, při deterioraci vědomí, MOF, preexistující CHOPN)
- U rizikových pacientů empiricky ATB prevence pneumonie

Náhlé příhody hrudní - traumatické

Tamponáda srdeční (hemoperikard)

- Prostor mezi perikardem a epikardem – běžně 20-50 ml tekutiny, kapacita 150-200ml
- Rychlým nárůstem objemu dochází k útlaku srdce a diastolické dysfunkci (deteriorace srdečního outputu)
- Osrdečník má adaptační kapacitu pokud objem narůstá pomalu, při rychlém vyplnění tekutinou je klinicky významný již objem 200-300 ml
- Otevřená poranění převažují nad tupými

Náhlé příhody hrudní - traumatické

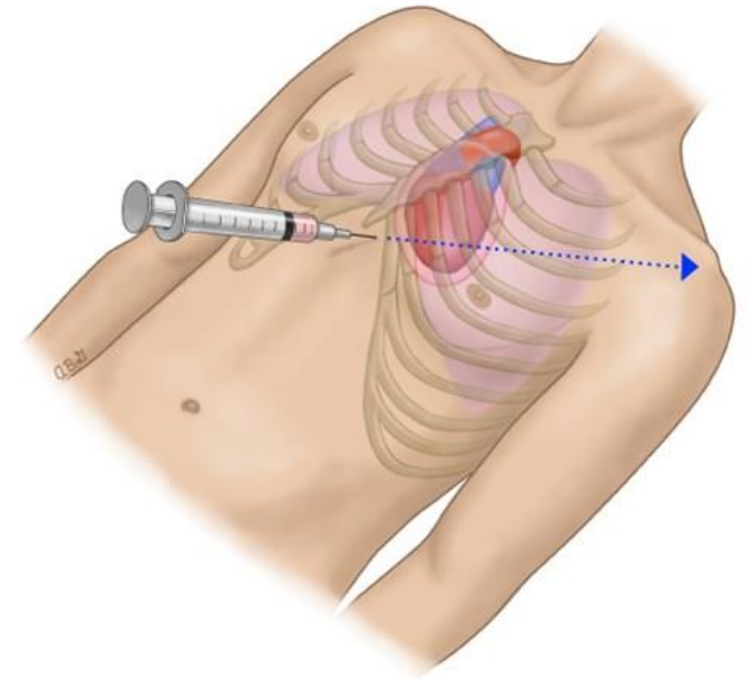
Tamponáda srdeční (hemoperikard) - diagnostika

- Anamnéza – mechanismus úrazu
- Klinické příznaky
  - Beckova trias – zvýšená náplň krčních žil, oslabené srdeční ozvy, hypotenze
  - Cyanóza, úzkost, paradoxní pulz, vertigo, porucha vědomí, šokový stav
- Pomocné metody
  - FAST protokol – tekutina v perikardu a odhad množství
  - ECHO srdce – odhalí deterioraci srdečních funkcí (není vždy dostupné nebo proveditelné pro perakutní průběh)
  - U pomalého průběhu lze v rámci difdg využít CT

Náhlé příhody hrudní - traumatické

Tamponáda srdeční (hemoperikard) - terapie

- Punkce perikardu (perikardiocentéza)
- Standard pod ECHO kontrolou, v terénu naslepo (subxyphoideálně pod úhlem 35° pod levý žeberní oblouk směrem k levé bradavce či jejímu původnímu umístění)
- Revize z torakotomie či sternotomie
- Perikardiotomie, ošetření zdroje krvácení

Zdroj: handbook.bcehs.ca URL: <https://handbook.bcehs.ca/clinical-practice-guidelines/pr-clinical-procedure-guide/pr44-pericardiocentesis/>

Náhlé příhody hrudní - traumatické

Kontuze srdeční

- Tupé poranění myokardu
- Vzniká edém svaloviny, mikrokrvácení, nekrózy
- Různé klinické projevy od asymptomatické přes arytmie, srdeční nedostatečnost až k zástavě či ruptuře
- Diagnostika: ECHO, laboratorní vyšetření (troponiny, CKMB, Myoglobin – nízká specificita), EKG, CT
- V klinické praxi chirurga nejčastěji v rámci sdružených poranění – arytmie, nutná EKG a ECHO kontrola, spolupráce s interními specialisty

Náhlé příhody hrudní - traumatické

Poranění velkých cév

- Různá závažnost projevů
- Ruptura aorty v plné šíři stěny má téměř 100% smrtnost, z toho 80-90% na místě
  - nejčastěji aortální oblouk v místě lig. arteriosum
- Poranění v. cavae či truncus pulmonalis způsobují masivní krvácení do mediastina a většinou vedou k ireverzibilnímu hemoragickému šoku
- Subadventiciální ruptury jsou často nerozpoznány a vedou ke krvácení ve druhé době
- Ošetřitelné bývají zejména intimální ruptury aorty
- Převažují decelerační poranění

Náhlé příhody hrudní - traumatické

Poranění velkých cév - diagnostika

- Anamnéza úrazu
- Klinické vyšetření – bolestivost, příznaky PNO a hemothoraxu (vizte výše)
- RTG – posun trachey napravo, rozšíření mediastina vlevo, deprese levého hlavního bronch, rozostření aortálního knoflíku
- CT – je-li časově dostupné, odhalí hemomediastinum, může i postižení tepny
- DSA, jícnové echo, CTAG

Náhlé příhody hrudní - traumatické

Poranění velkých cév - terapie

- U monotraumat řízená hypotenze
  - příprava k endovaskulárnímu ošetření
- Urgentní ošetření z torakotomie (resekce s náhradou) a plná resuscitační terapie v anesteticko-resuscitační režii
- V případě neúplné ruptury aortální stěny implantace stentgraftu cestou femorální tepny

Náhlé příhody hrudní - traumatické

Poranění jícnu

- Penetrující poranění jícnu je vzácné, častěji iatrogenní, spolknutým cizím tělesem, poleptáním, nádorem, zvracením
- Příznaky: dysfagie až afagie, bolest v dorzální části hrudníku, známky rozvíjejícího se infektu (počínající mediastinitida), emfyzém (krk, nadklíčková krajina), hemoptýza, dysfonie
- Diagnostika: RTG (pneumomediastinum) + pasáž jícnem (únik kontrastní látky), CT (pneumomediastinum + defekt jícnu, event. únik kontrastní látky – ne baryum!)

Náhlé příhody hrudní - traumatické

Poranění jícnu - terapie

- Operační revize – sutura, resekce postižené části (sutura, slepé uzavření a rekonstrukce v druhé době či ezofagostomie při mediastinitidě)
- Endoskopicky zavedením stentu
- Terapie mediastinitidy (CAVE 10-30% letalita) – ATB, komplexní JIP péče, drenáž kolekcí, sanace operačně

Náhlé příhody hrudní - traumatické

Tracheobronchiální poranění

- Často součást polytraumat, mortalita až 30 %
- Nejčastěji decelerační, dále barotrauma (záchvatovitý kašel), iatrogeně, kompresivní trauma
- Sdružena s poraněním velkých cév

Náhlé příhody hrudní - traumatické

Tracheobronchiální poranění - diagnostika

- Anamnéza (závažná poranění, traumatické protokoly)
- Klinický obraz: akutní respirační selhání, pneumothorax s masivním airleakem při drenáži (významná část dechového objemu), emfyzém, dušnost, cyanóza, bolest v zádech a za hrudní kostí, pískoty a krepitace v rytmu srdečních ozev auskultačně
- CT vyšetření – léze + masivní pneumomediastinum (často s hemomediastinem)
- Bronchoskopie

Náhlé příhody hrudní - traumatické

Tracheobronchiální poranění - terapie

- Konzervativně pouze malé defekty do 5 mm – selektivní intubace pod místo ruptury na 48 hodin
- Drenáž
- Operační revize se suturou defektu
- Odlehčující kolární mediastinotomie (hrozící extraperikardiální tamponáda, masivní pneumomediastinum)

Náhlé příhody hrudní - traumatické

Blast syndrom

- Poranění vzdušnou tlakovou (rázovou) vlnou
- Primární poškození je dáno střídáním přetlaku a podtlaku, primární zónou působení je střední ucho a plíce, dále např. střeva
- Horší následky má výbuch v uzavřeném prostoru (vyšší tlak, odraz od stěn)
- Komplexní poranění hrudníku, navíc mikroruptury alveolů a kapilár, edém plic a myokardu, vzduchová embolizace do srdce a mozku, poranění středního ucha

Náhlé příhody hrudní - traumatické

Blast syndrom - dělení

- Primární poranění – přímo působící tlakem plynu, postupně orgány dle množství plynu a celkové stlačitelnosti – plíce výrazně ohroženy
- Sekundární poranění – předměty vymrštěné při výbuchu
- Terciární poranění – Náraz odmrštěného těla proti překážce (fraktury, kontuze, amputace)
- Nepřímé poranění – Popáleniny, ušlapání, zavalení

Náhlé příhody hrudní - traumatické

Blast syndrom - diagnostika

- Klinický obraz
  - Výše zmíněné příznaky komplexního poranění (dušnost, bolest, hemoptýza, oběhová nestabilita...)
  - Navíc Blue mask syndrom – modré zbarvení obličeje a krku, petechie spojivek
- Anamnéza většinou vede k podezření na blast syndrom sama o sobě pokud je dostupná
- CT plic (v rámci polytraumatu vždy i CT hlavy a břicha – poranění mozku, středního ucha, paranazálních oblastí, střev a parenchymových orgánů)

Náhlé příhody hrudní - traumatické

Blast syndrom - terapie

- Cílem je udržet průchodné dýchací cesty (UPV, tracheostomie)
- Chirurgická terapie deceleračních poranění (střeva, cévy), traumat kostí a měkkých tkání
- Analgetika, antibiotika, podpora srdeční funkce, terapie šoku

Take home message

- Poranění hrudníku jsou často součástí polytraumat a významně se podílí na mortalitě pacientů hospitalizovaných pro trauma
- Tenzní a otevřený pneumothorax, tamponáda, ruptura DC, poranění větších cév a vlající hrudník bezprostředně ohrožují pacienta na životě
- Kvalitní anamnéza, byť omezená na nutné informace, a fyzikální vyšetření jsou rozhodující a často jediné vyšetření před iniciální terapií (tenzní PNO)

MUNI
MED

Lékařská fakulta Masarykovy univerzity
2023

Financováno
Evropskou unií
NextGenerationEU

Národní
plán
obnovy

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY